Ն 7031 1895 ԵՈՒԼԻՍ 15/27 ՇՈՒԲԱՍ ԻՐԹԷՍԻ 36ՆՉԸ ՍԷՆԷ ١٣١٣ ՄԻՇԷՐ ٥ Ն: 7031

ԱՊՈՆԷ ԳԻՏԷԼԻ
ՍԿԻԼԻԹ· ԱՎԸՆՏԻ
Խոժանալ Իշին 80 40
Թաղրա Իշին վէ
ալտը գոտա բասմա
Լիւէ վրտէնլէր Իշին 100 50

Սանիպի Խմբիեազ
ԴԱՐԱՊԵՏ Ե· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մարդ՝ Ի Խոսբեիանէ
Դապը Ալի ճատտէսինտէ Ն· 36

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

Մանզումայի Էֆքիար

30 ԲԱՐԱ 30

منظومهٔ افکار
صاحب امتیازی و مدیر مسئولی
قره‌بت یانوسیان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌در

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԷՐՄԷՆԻ ՄԱՀՊՈՒՍԼԱՐԸՆԸ ԱՅՎԸ ԱԼԻԻ ՀԱԶՐԷԹԻ ԲԱՏԻՇԱՀԻՆԷ ՆԱՏԻԼԻԵԼԻԹԻ

Էրմէնի ճէօմաաթը էֆլատունտան օլուպ, հարաքեաթը վագաաի նապէճալարընտան տօլաեը, թահթը թէվգրքա ալընմըշ օլանլար միեանընտա պիլիքլի գաթի օլանմալրլա, ճինաեաթը ազիմէեէ միթէճասիր օլմուշ պուլունանլար միսաթէսնա օլարագ, տիկէր ճէրանմի խաֆիֆէ էրպապընը պիր սահա խիլաֆը միսատագաթ ահվալէ թէսատտի էյլէմէեէճքլերինէ տաիր էմրի թահլիֆլէրի (եէմին) իճրա գըլընտըգտան սոնրա, թախլիեի սէպիլէրի միգ. թէզաի էմր ու ֆէրմանը մէրահիմպէեանը հազրէթի Զըլլուլլահիտէն օլուպ, ժանթուգը միանիֆ էմր ոէ իրատէի ճէնապը Զըլլուլլահի, Մապէյնի Հիւմաեունը ճէնապը Միւլիքքեանէ պաշ քիթապէթի ճէլիլէսինտէն իգթիզա ինտէն մագամաթա իշար վէ իզպար գըլընմըշ օլմանըյլա, սալը կիւնիւ Զապթիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինճէ մէվզուֆինի մէրզումէնին էմրի թաքլիքի վէ թախլիեէլէրի պիլիճրա, նարի օլտուգյարը իշպու ա. թըքեթէթի ճիհանգըյմէթի հազրէ. թի Բատիշահիտէն տօլաեը, տիրուաը խալրիեէթնիմուտը հազրէ. թի վէլիհնամիեի թէքրար թէք բար իխալը պարիկեահը բերվէր. տիկեար էյլէմիշ օլտուգյարը իս. թիֆպար գըլընմըշ տը.

Հիւքմիւ միւնիֆի մէրահիմրէ. տիֆի էմր ու իրատէի ճէնապը Զըլլուլլահի վիլաեաթը Շահանէեէ տաիր թէպլիղ պուլրուլմուշ օլանմըշ տը.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր հազրէթլերի՝ Ս. Էջմիածին Սրբազան կաթողիկոսու Աղթամար Սրբազան կաթողիկոսը հազարաթընա վէ պիլճիւմլէ Կիլիկիա թեմէրինէ վէ Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգի հազրէթ. լէրինէ վէ քեաֆիֆէի Առաջնորդ. լարա թէլէկրաֆլար քէշիտէ իտէ. էրմէնի մահպուսլարընը աֆ վը ալիի հազրէթը Բատիշահինէ մագհար պուլրուլարագ սէպիլէրի թախլիկ օլունտուղու բիւր մէսէր. ըէթ խապերինի թէպշիր էյլէմիշ տիր.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Էտիրնէ վիլաեէթի մէրքէզ գօ. միսէրի իզզ· Ալի էֆ.եէ թէրֆիէն բիհթպէի սանիեէ սընֆը միւթէ մաեիզի, թէվճիհ պուլրուլմուշ տուր.

Տէրսաատէթ Իսթինտֆ մահքէ. մէսի ագալըզը Մէքթէպի Նիւվվապ միւտիրի ֆազ· Թահսին պէյ էֆ· հազրէթ. լերի մէէզունէն տիւնքի կիւն չէհ. րիմիզե կէլմիշ տիր.

—Խընտիվի Մըսրը ֆէխամ. տէվ. Ապպաս Հիլմի բաշ· հազրէթլերի տիւն սապահ Ֆրանսա սէֆարէթ. խանէսինէ ազիմէթլե, սէֆիր էսալ. Մ· Դանպոն ճէնապլէրինի զիեարբէթ էյլէմիշ տիր.

—Միւթէվէֆա Սիթանպուլօֆուն 300,000 ֆրանգ գատար պօրճու. զուհուր իտիպ, իչպու պզրճա մուգապիլ պիր չօգ էմլադը վար իսէտե, Սծարանիեէնին գարարը. լա էվլաքը էվվելճէ սէքէսթրօ իտիմիշ օլմազլա պօրճունուն թէետի եէսի հաճզրն չեգիլմէսինէ միւթէվագգրֆ պուլունմուշ տուր.

—Բաբա հազրէթլերի ճանիպինտէն, Շարգտա քեպին Միլքիթ քիլիսէ վէ ռուհպան մէքթէպլէրինէ թէվզի օլունմագ իզրէ, Միլքիթ բաթրիկի ըէթպ· Եուսիֆ էֆ.եէ 100,000 ֆրանգ կէօնտէրմիշ տիր.

—Բազար իրթէսի կիւնի Իրան Շահը չէհամէթլու Նասրէտտին Շահ հազրէթլերինի տօղսուզ. կիւն օլմագ հասէպիլլէ, եէվմի մէզքիւրտէ գարաղոլ սէֆինէի Հիճ մաեունու տզնատըլըպ, էօյլէնտէ 21 բարէ թէջբ աթըլճագ տը.

Միւշարիէյհ Շահ հազրէթլերի 1831 սէնէսինտէ տօղմուշ օլուպ հէնուզ 64 եաշընտա տը. Շահլըգ մագամընա 1848 հոկտ. 13ատէ ծ թուրմաղլա միւտիրէթի հիւքիւմէթլերի 47 սէնէեէ պալիղ օլմուշ տուր.

—Պապը Ալի հուգուգ միգյա վիրլերինտէն աթուֆ· Գաբրիէլ էֆ· հազրէթլերինին զէվճէսի, էվվելքի կիւն չօճուգյարըյլա պիր. լիքտէ Բարիսէ կիթմիշլէր տիր.

—Սուլթան համամը հիվարընտա պիլմիւնագաա Կարապետի գաթլ իտէն Մէհրանը հինաեէթ. լէ իթհամընա գարար վերիլմիշ տիր.

—Ատա-բազարընտա կարապետ պիլմիւնագաա ըէվօլվեր իլէ գաթլ էյլէտիկի իտտեասըյլա մազնունը ալէյհ օլան Տէվճեի օղլու Մինասընը, Տէրսաատէթ հէյ. եէթի իթհամիեէսինճէ ճինա եէթլէ իթհամընա գարար վերիլմիշ տիր.

—Սապրգ խարիճիեէ նազրը տէվ· Սահտ բաշա հազրէթլերի. նին մախտումու եավէրանը Շահա նէճէն սիւվարի եիւզպաշը Ֆուատ պէյ բաքիպ օլտուղու պէկի. րի էվվելքի ագշամ Նիլի ճիվա. ըընտա պիր խէնտէքտէն պաթլաթ. մագ իսթէտիկի հայատ հէր նա. սըլա հայմանը էօն ալագլարը խէնտէյին իչինէ գալըպ. Եիւզ իւս թիւ եէրէ գարանմըշ, վէ մուսմա. լէյհ ռէրհալ քէմալը ճէնարէթլէ տիզկինլերի չէքիպ հայմանը գալ. տրբմագ իսթէմիշ իսէ տէ, պէկիր. իքինճի աէֆա օլմագրագ եաճն իսա. թիւնէ եէզբէմազլա մուսմաիլեէվ Ֆուատ պէյին սագ օմուզը իլէ սաղ աեազը ինճինմիշ տիր.

Հատիսէյի կէօրէն պիր մատամ վէ պիր գաչ զաթ տերհալ եէթիշէ. բէք մումգիլէյհին գօլոնտան ծի. նաեան օմուզ քէմիեինի եէբինճ կէ. թիրմիշլեր տիր.

Պազը տախիլինէ հավաքինաթը ի. չուն իչ վէ սոն սահիֆէլերէ միւրա. ճաաթ օլունա.

ԹԷՍՄԻՐԻ ԷՆԴԸԵՌ

Պու սէրլէվհա իլէ Սէլանիք ըէս. մի զազէթասընտա օգունմուշ տը.

Գուլկարիսթանտան թէճավուզ իտիպ, Գօճօվա վիլաեէթինճէ թաագիպ իտիլէն էշգըեա, պիր աքալըգ Սիթրումճա գազասընտա պաշ կէօսթէրմէսիլլէ, ասաքիրի Շահանէ միւֆրէզէլերի թարաֆը. նտան պիթթաագիպ թէնքիլ օլուն տուղլաբը կիպի, միւթէազրպէն կապրօվա պալգանընտա տախի, պիր գաչ տէֆա Գոսօվա վէ ճիւ. մաիէՊանա միւֆրէզէի ասքէրի. եէլէրի թարաֆլարընտան էշգըեա սըզըլարբըլարագ բէյրիշան իտիլ. միշ, վէ պիր թազըմը Բէրլին պալ. գանընա թէճավուզ իթմէք իս. թէտիքլէրի հալտէ, Գարասէնէ քէօբրիսիս մուհաֆազասընա մէ. մուր միւլազիմ Սալիհ աղա միւֆ. րէզէսի եէթիշիպ, թէտմիր օլուն. մուշ վէ ֆիրար իտէնլէր տախի շիտտէթլէ թաագիպ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Շիմտիեէ տէ. կլին ալընան մարիմանա կէօրէ. լ(ջպու միւսատէմաթտա էշգըեա տան 50ատէն զիեատէսի թէլեֆ ի. տիլիպ 22 քիշի սաղ վէ 2 քիշինտա. խի եարալը օլարագ թուլթուլմուշ տուր.

ՀԱՐԷԲԷԹԻ ԱՐԶ

Ավսթրիանը Լայպախ պէյտե. սինտէ թէքրար հարէքէթի արգի. եէ հիսս օլունմահա պանչաեբպ, հարէքէթտէն էվվել եէր ալթն. տան տէհշէթլի սեյլեր իշիտիտի. կինտէն, էհալի թէքրար գըրչարա իլթիճաեա մէճպուր օլմուշլար տը.

Կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ Սիչիլիա ատասընը Բալերմօ պէլ. տէսիլլէ Դաթանատա վէ մահալլի սահիէտե տէհշէթլի զելզելէլեր վուգու պուլմուշ տար.

Ուսթիդա գատապարյյա ճի. վարընտա եերլեր եարըլըպ, տէհ շէթլի չուգուրլար բէյտա օլմուշ տուր։ Էհալի քէմալի խէվֆ վէ հերաս իլէ չաթլամըշ օլան եեր լերտե քեաին խանէ, պաղ, պաղչէ վէ թարլալարընը թէրք իլէ տաղ լարա գաչմըշլար տը.

ՄԱՏՐԻՏ· — Մարէշալ Մարթի. նէզ թարաֆընտան Սբանիա հար. պիեէ նէզարէթինէ քէշիտե էյլէ. կիչ օլտուղու պիր թէլէկրաֆնա. ռէտե, ասըլար իլէ գանը վէ շէ. տիտ պիր մուհարէպէտե իպրազը զալէպէ լտերէք, Պաեամօտան չը. գըպ Մանճանիլլաեա միւվասէլէթ էյլէտիկինի պիլտիրմիշ տիր.

Ասըլարտան 300 թէլէֆ վուգու պուլտուղու հալտէ, Սբանիալըգը. տան 24 քիշի եարալանմըշ տը. Իչպու մուհարէպէտե իհրազ օլու. նան զալէպէ, ասըլարընը մուհասէ. բէսինի բէֆ իտիպ, մարէշալ Մար. թինէզ Գամբօս սէվահքլ իլէ միւ. նասէպաթտա պուլունապիլէճճ կինտէն, ասըլարը գահր ու թէնք. քիլ իթմէք իզրէ, տաղընըզ օլան ասքէր ֆըրգալարընը պիր նօգ թատա ճէմ իտէպիլճճէք տիր.

Ճաբոն հիւքիւմէթի զապթ իթ. միչ օլտուղու Լիու-Թանկ չէպիհ ճէզիրէսինին, Զին հիւքիւմէթինէ կէրի վերիլմէսի մուգապիլինտէ թազմինաթը հարպիեէ մըգտարը. նա 45 միլեօն ֆրգ· տահա զամմ օլունմասընը թալեպ էյլեեօր իմիշ.

Իթալիա-Միլիթարէ զազէթա. սընընն պէեանընա կէօրէ, Հապէ. շիսթաքա սիլահ իտխալի մէմնու օլմասընա մէպնի, Ինկիլիզէր ազ կիւն զարֆընտա 20 պին թիֆէնք զապթ ու միւսատերէ իթմիշլէր տիր. Մէզքիւր սիլահլար, Ինկիլիզ միւսթէմլիքեաթը թարիգիլլէ, Հա. պէշ գրալը Մէնէլիքէ սէվգ ու իր. սալ օլունմագտա իմիշ.

Իթալիանը ճէնօվա լիմանը խա. բիճինտէ, Մարիա-Բիա վէ Օրթէ. ճիա վաբօրլարը արասընտա միւ. սանտէմ վուգու պուլարագ՝ Մա. բիա-Բիա վաբօրունուն պաթմա. սընտա 17 թայֆատան 14 իւ վէ 173 եօլճուտան 28ի գուրթուլուպ գուժուրու զարգ ալմուշ տուր· 7 ազատան իպարէթ օլան պիր ֆա. միլեատան եալընըզ 8 եաշընտա պիր չօճուգ գուրթուժմուշ տուր· Վա. բօրուն պաթմըգը մահէլլին տէ. բինլիկի 70 մէթրօ գատար օլտու. ղունտան, եիւզտիւրիւմէսի միչմ. քին ատտ օլունդուեօր։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մեծապատիւ Սէմէրճեան Ռուբէն և Գառնիկ էֆէնտիի քոյր՝ հանգուցեալ Տիկին Սրբուհի Զարպ. հանէլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ հետևեալ Մեծ· Տիրոջ փոխան ծաղկեփունջի բարեհաճածներն նուիրել հաստատութեանց.

Մեծապատիւ էֆէնտիք,

Պ. և Ս. Ատտարճեան	108 ղ.
Տօքթ. Նիկողոս Էմէրեան	100 »
Յարութիւն Պարտիզպանեան	50 »

(Կէջ)

Եէնի-Գաբնէի բարեկրօն Տէր Խաչատուր Քահանայ Տէր Գարրիէլեան որոյ հիւանդանոցիս նկատմամբ տածած սէրն ու համակրութիւնն այնքարհաճանօթ է, ինչպէս ամեն տարի այս տարի ևս (15րդ. տարի) ըստ իւր բարի սովորութեան դիմելով բարեսէր ազգայնոց յաջողած է 4021 ղրուշի գումար մը հանգանակել և 4256 քիլօ հաց գնելով յանձնել հաստատութեան.

Նորին արժանապատուութեան այն օրինակելի գործոյն համար նուիրական պարտաւորութիւն ունինք յանուն հարիւրաւոր պապասպարեալց մեր ամենախորին շնորհակալիքն յայտնել հրապարակաւ թէ նորին արժանապատուութեան և թէ նուիրատու բարեսէր Տիրոջ, Տիկնանց և Օրիորդաց.

Մնամք յարգանօք
Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգ· Հիւանդանոցի
Ա. Պէնէդիկտ Վ. Ատենապետ
Գ. Մ. Ալեքսանեան Գ. Խ. Եէրէնեան
13 յուլիս 1895

ԽԱՐԻՃԻՑԵԼ

ԵՈՒՆԱՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Եունան գըբալիցասը Օլկա հաղրէթլերի, կէչէն բազար էթէէսի կիւնիւ Բէթէրսպուրկա միւվասէլէթ իլէ Բավլովսքի սէրայընա նազիլ օլմուշ տուր։

* *

Ռուսիա իմբէրաթօրունուն պիրատէրի կրանտիւգ ժօրժ, ճէպէլի գավգաստա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու Ապպաս Թուման գառապանտան պու կիւնլէրտէ հարաքէթլէ։ կէլէճէք չարշէնպիհ կիւնիւ Բէթէրհոֆա միւվասէլէթ իտէճէք տիր։ Միւշարիւէյհ վալի աէսի իմբէրաթօրիցա Մարեա իլէ Ֆանիմարգաեա կիտէճէք տիր։

* *

Բրէնս ժօրժ ճէնապլէրի թարաֆընտան թէքլիֆ օլունուպ, մէքթէպի պահրիւէ մէէզունիլինին Միտուլիս սէֆինէսիյէ սէյեահաթ իթմէլերինի միւպէյեին օլան թէքլիֆ, պահրիեէ նէզարէթի թարաֆընտան գապուլ իտիլմիշ տիր։ Իլք հարաքէթ Պահրը Մուհիթի Ամլասիեէ տողրու վուգուպուլաճաղ տըր։

* *

Թէսալլիեա թարաֆլարընտան կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ, պու սէնէ զարֆընտա իտլագ օլունան մահսուլաթ սէնէի սապըղա մահսուլաթընտան ազ պուլունմաղ տա տըր։

Եէնիշէհիրէ. մահսուլաթ 100տէ 30 վէ Թըրհալատա 100տէ 60 նիսպէթինտէ աշաղը իմիշ։

ՀԱՐԻԳ

Եունանիսթանտա պիր շիրքէթ իտարէսինտէ պուլունան պիր մէնսուճաթ ֆապրիգասընտան աթէշ զուհուր իտէրէք 400 պին տրահմի զարարը մուճիպ օլմուշ տուր։ Մէզքիւր եանկընտան, կիւնէշ նամ սիկուրթա 150,000 Սիկուրթա Ռումուի 134,000 Ատրիաթիգ 60,000 Նասիոնալ 25,000 վէ Ֆէնիքս 60,000 տրրահմի զարարա ուղրամըշ տըր։

ՌՈՒՍԻՈՅՏՈ ԻՏԱՄ

Դավգասիանը տէօրթ թարաֆընտա, պիր միւտտէթտէն պէրի հայտուտուգ էյլեեէրէք, բէք չօգ քէսանա իյալը տէսթի իսասար էյլեմէքտէ օլտուգլարը եազըլմըշ օլան, էշգրեատան 8 նէֆէրի, ախիրէն թուրթուլարագ, մահէլինէճ թէշէքքիւլ իտէն տիվանը հարպ խարաֆընտան պիլմուհաքէմէ իտամա մահքիւմ իտիքմիշ օլմաղլա, կէչէն ճիւմաա էր թէպի վիւնիւ Դավգասիանը Պապու շէհրի ճիվարընտա սալպէն (ասըլարագ) իտամ իտիլմիշլեր տիր։

ԱԼՄԱՆԵԱ ՖԱՍ ՎԷ ՖԻԼԻՄԷՆԳ

Ֆիլիմէնք տէվլէթի ճանիպինտէն Ֆաս սուլարընա իյզամ գըլընան իքի սէֆինէնին, Ֆաս սէվահիլինտէ եազմա իտիլէն «Աննա» նամ Ֆիլիմէնք սէֆինէսի գարատանընին գաթլի, վէ իքինճի զապը թընըն ճէրհի մատտէսինտէն տոլաեի իթասը միւգթազի օլան 25 պին ֆրանգ թազմինաթ վերիլմէտիքճէ, վէ վագասի հազըրէեէ սէպէպիեէթ վերմիշ օլան գուրսանլար, հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէէտիպ օլունմատըգճա, Ֆաս սուլարընտան ավտէթ իթմէեէճէքլէրի էվրօրա զազէթալարընտա կէօրիլմիշ տիր։

Շիմտիլիք Ֆաս սուլարընտա պուլունան Ալմանեանըն հարպ սէֆինէլէրի տախի, իքի Ալման թէպասընին վուգուի գաթլինտէն տոլաեի, թալէպ իթմէքտէ օլտուղու թէքեալիֆէ Ֆաս հաքիմի ճանի պինտէն պիր ճէվապ իթա իտիլմէտիքճէ, Ֆաս սուլարընտան չէքիլմեեէճէքլէրի վէ Ֆաս հիւքիւմէթինտէն գանաաթպախշ պիր ճէվապ ալընմատըգը սուրէթտէ, Ալմանիանըն թէտապիրի չէտիտէնէ միւրաճաաթա մէճպուրիեէթ հիսս իտէճէկի քէզալիք էվրօրա զազէթալարընըն ճիւմլէի ըիվաեա թընտան տըր։

ՖՐԱՆՍԱ ՐԷԻՍԻ ՃԻՄՀՈՒՐՈՒ

Սոն բոսթա իլէ վիրուտ իտէն Բարիս զազէթալարը ըէիսի ճիմհուր Մ. Ֆելիքս Ֆոր, Ռուսիա Ցարը հազրէթլերինին թաճ կիյմէք բէս միլիոտ հազը պուլունմագ իզրէ, Ռուսիաեա կիտէճէյինի պէեան իթմէքտէ տիր։ Միւշարէլէյհ իքի կիւն Մոսգուաստա գալտրգտան սոնրա Բէթէրսպուրկա կիտէճէք տիր։ Պիր այ սոնրա Ռուսիա իմբէրաթօրիցասը իատէի զիեարէթ իչիւն ըէսմէն Բարիսէ ազիմէթ էքլէեէճէքլէր տիր։

ՍԲԱՆԻԱ

Կէչէն բազար կիւնիւ Սբանիա նախպէի հիւքիւմէթի գըբալիցա Գրքսթինա հազրէթլերինին սողտուղու կիչնիւ օլմագ հասէպիյէ պիլճիւմլէ հիւքիւմտարան թաքլաֆլարընտան միւշարիւէյհտեագ թէպրիք թէլեկրաֆնամէեէրը չէքիլմիշ տիր։

Ան Սէպասթիանտա պուլունան սիւֆերաի տիւվէլի էճնէպիրէ չէրէֆինէ օլարագ, մուրթանթան պիր զիեաֆէթ վերիլմիշ տիր։

* *

Սբանիա տօնանմատը կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ Շէրպուրկտան Ինկիլթերանըն Բէլիմութ նիմանընա միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

Մէզքիւր տօնանմանըն Ֆաս (Մարոգ) սէվահիլինէ կիտէճէկինէ տաիր չըգան չաիեա ըէսմէն թէքզիպ իտիլմիշ տիր։

ՖՐԱՆՍԱ ՄԷՏԵԼԷՏԻ

Ֆուպա առասընտան կէլէն է սէֆէնկիզ խապերլէր իւզէրինէ, ալաֆր։ զգօստոս օրթասընտա Սբանիատան մէզքիւր ատաեա 20000 բիեպտէ վէ 1200 թօրճու, վէ 1000 սիւվարի սէվգընա գալաբ վէրիլմիշ տիր։

Պաեամօ նամ գասապտա, մուհասէրէ ալթընա ալընմըշ օլան մարէշալ Մարթինէզին իմտատընա, 2000 էֆիատ իլէ ժէնէրալ Նավարօ եէթիշմիշ օլմաղլա, պու կիւնլէրտէ պիր մուհարէպէ վուգուինէ պէքլէնիեօր։

ՊՐԱԶԻԼԵԱ

Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին եէտի զապթընա կէչտիկինի եազըլմըշ օլան Թէրինիտատ ատասընըն Պրազիլիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան կէրիեէ ալընմասը լիզումունա տաիր մաթպուաթ թարաֆընտան հիւքիւմէթէ իճրաի վէսաեա իտիլմէքտէ տիր։

ԱԼՄԱՆԻԱ

1870 մուհարէպէսինին սէնէի տէվրիյէսինին հուլուլի միւնասէպէթիյլէ, պանտէրալար իլէ տոնանտըղը սըրատա պիր ճէմի զաֆիր, Պերլին տար իւս տանթասը էօնիւնէ թէճէմմիւ իթմիշ տիր։ Պատէհուս ասքէրի պայլար պիր չէսիմի կէչիա իճրա իթմիշլեր տիր։

ՊՐՈՒՖՕԷԼ

Շէհրի մէզքիւրտէ պուլունան եանկընտան պայլարը միւրէթթէպաթընտան օլմագ իւզրէ, պու քէրրէ եէնի պիր շիւպէ թէէսիս իտիլմիշ տիր։ Իշպու շիւպէ էֆրատը վէլօսիբէթ արապալարընա պինէ ըէք վէ 10 մէթրօ թուլունտա խորթումա միւսթասնբպէն էֆրատը սարբէտէն էվվել եանկընտան մահէլինէ չիթապան օլարագ։ եանկընտան մուզուլուգլարը աչբպ ասըլ թուլուգապա վէ իմֆաիլէ էֆրատը վիրուտ ի տինճէեէ կատար ամէշին սէօն տիւրիւլմէսինէ զարէթ իտէճէքլէր տիր։

ԳԱԶԱՆԱՐ

Սբանիատա պիր տէմիր եօլու գաթարը մաքինաեա չարբըգ 3 քիչի թէլէֆ վէ 8 քիչի թէհլիքէլի սուրէթտէ եարալանմըշլար տըր։

* *

Ֆրանսանըն Բէվէլ գասապասընա տա պիր ֆապրիգանընն գապանլարը բոթլաերպ ամէլէտին 13իս պէրհավա օլարագ բուրլանմըշ վէ պիր խալլի ամէլէ թէհլիքէլի ահուբէթտէ եարալանմըշ տըր։

ՊՕՐԱ ՎԷ ՏՕԼՈՒ

Ավսթրիա վէ Ալմանիատա օլտուղուկ կիպի, Ֆրանսատա տախի, շիտաէթլէ պօրայար զուհուր, վէ իրի տանէլի տօլու եաղտըղը մալիւմ տիր։

Գրլերմանվանդա 3 քիչիեէ եըլ տրրըմ իսապէթլէ թէլէֆ օլտուրու կիպի, Եըլտըրըմլար ինսապէթինէն պիր գաչ խանէ, վէ աղլատա ամէշ զուհուր իտիպ, էպշնիեէ իլէ պէրապէր պիր չօգ հավանաթ տախի եանմըշ տըր։

Իքի քիչի, եուվուրթա ճէտամէթինէ, պայշարընա խապէթ իտէն տօլու տանէլերինտէն թէհլիքէլի սուրէթտէ եարալանմըշլար տըր։ Պիր չօգ քէօյլերտէ եաղան տօլու տանէլերի 15էր սանթիմէթրագ եիւքսէքլիք քէսպ էյլեմիշ տիր։

Մէզքուաթ, պաղ վէ պաղչէլեր խարապ օլուպ, խանէլէր ֆէնա հալտե զետեյլենմիշ տիր։ Էհալի զըրլարնա չատը գուրարագ նագլը մէքեանա մէճպուր օլմուշլար տըր։

ՍԱՌԱ ՊԷՐՆԱՐ

Մէշհուրէ Սարա Պէրնար նամ ագթրիսի, Պրիթանիատա քիսին սայֆիեէսինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

Միւսամիլէյհա, սէրկիեզէյլերիզնի պիր քիթապ շէքլինտէ ճէմիլէ թապ իթթիքմէք նիլեէթ վէ թապավուրոնտա պուլունան էսէրի մէզքիւր իչիւն պիր չօգ Ամէրիգալը թալիպլեր թարաֆընտան քէնտիսինէ 800,000 ֆրանգ թէքլիֆ օլունմուշ իսէ տէ, Սարա Պէրնար մէզքիւր քիթապը պիզգաթ թապ ու նէշր իթմէք իսթէեօր։ Էսէրի մէզքիւրը քիթապչէքլինտէ թապ ալունմազտան էվվել, ինկիլիզճէ վէ Ֆրանսըզճա օլարագ պիր Ամէրիգա զազէթասըյլա պիր էվրօրա զազէթասընտա թէֆրիդասուրէթինտէ պասըլաճաղ տըր։

Ատի քեազրալը նիսսիէլէրտէն մատտա պէհէրի 200 ֆրանգ ֆիեաթ իլէ 5000 ատէտ ըէսիմի նիսսիեէ նէշր իսիլէճէք տիր։

ՔԷՕԹԱՀԵԱՏԱՆ

Հայրենիքի մարտ 13 թիւ թերթին մէջ վիճակիս առաջնորդին դէմ Քարահիսարէն գրուած նամակը՝ առաջնոյն չափ ի է անհիմն և անտեղի պարունակութիւններով։ Սոյն նամակին ներքեւ դիտողութեանց շարքի մը մէջ խմբագիրը կըսէ թէ՝ երկու կողմն ալ պէտք է իր առարկութիւններն ամբողջապէս արտայայտէ, թէ՝ Պոլսոյ վարդապետն ունի իր համակարծիքներն ու հակառակորդները, այս վերջիններուն փաստերն իմացընէք, կ'ուզայ դիտնալ առաջիններուն տրտունջները և կոյսրէ անմրջապէս թէ հիմակուրէն ստկայն ինչ եղած է գիտնալ թէ Պոլսոյ վարդապետ շատ բարեկամ չէ դպրոցին, որովհետեւ չկրնար ընդունիլ որ ժողովուրդը վարժութիւն ստանայ դպրոցին առատ դրամ տալու։

Ինչո՞ւ երկու կողման փաստերն ալ իմանալ կուզէր Հայրենիք՝ երբ միայն մէկ կողմը լսելուն պէս կելլէ իսկոյն դատել հետեւցընել և վճռելու միանգամայն, անաչառութեան և արդարասիրութեան գոյն տալու համար անշուշտ իր դիտողութեանց, և շտապած էր իրեն յատուկ լրջութեամբ հետեւելու, ո՛չ թէ ճշմարտութեան, այլ շահու և ակնկալութեան տեսչերուն՝ զոր պարտ էին շոյելու գոգուելիք Քարահիսարի թաղ. խորհրդոյ անդամը, որոց ինպաստ այնքան խեղճալի դիտողութիւններ կընէր առաջնորդին դէմ՝ ոգեւորելու բազդիրը հրապուրելու և զրպարտելու վարչական գիտութիւնը չէր ունեցած։

Հայրենիք՝ Պոլսոյ վարդապետին դպրոցի բարեկամ չըլլալուն հետեւութիւնը հանելու է Քարահիսարի նամակին տա ըսածենն թէ Պոլսոյ վարդապետը թաղ. խորհրդոյ կողմանէ զինուորական փուրքին հարիւրին քսան հաթեմատութեամբ ժողովրդեան վրայ դրած դպրոցական տուրքին հաւաքումը չուզէր։ Սա՛տ էշ այդ առաջնորդը այդ տրոց հաւաքումը կուզէր, բայց միանգամայն թաղ. խորհրդոյ նախորդ պաշտօնավարութեան հաշիւն կրուզէր ստուգել այդ տրոց կարեւորութիւնը, անոր համար որ նախ այդ տուրքը առանց Դպրատեսական վարչութեան և առաջնորդին գիտութեան և արտօնութեանը սահմանուած էր հակառակ ազգային օրինաց, և երկրորդ՝ այդ տրոց կարեւորութեան և հինգ տարի շարունակ վճարուելու պէտքին վրայ, ինչպէս խոչոր էր թաղ. խորհրդը, սկսած էին ժողովրդեան մէջ դանդատներ բարձրանալ, հարկ էր այս գանդատները բառնալ և միտքերը միացընել, այդ տուրքին կարեւորութիւնը թաղ. խորհրդոյ հաշիւներէն և դպրոցին ներկայ տարուոյ պիւտճէէն տեսնելով, այն ատեն միայն այդ տուրքին հաւաքումը պիտի ապահովուեր։ Դատատեսական վարչութեան՝ առաջնորդին թաղ. խորհրդոյ և ժողովրդեան հմամակամութիւնն դրօշմը կրելով իր վրայ։ Կրթութեան բարիքը գեղեցիկ է բայց կրթական գործերն ալ պէտք է որ գծուած կանոնաց համեմատ կատարուին և ո՛չ թէ գործիք չինին այսուհետ այն կրից։ Թաղ. խորհուրդ մը հակառակ օրինաց գործելու իրաւունք չունի մինչեւ իսկ կրթութեան գործերու մէջ, և անիրաւ է իրը դպրոցի ա՛չբարեկամ բամբասել առաջնորդը՝ երբ սա հաշտ չէ թաղ. խորհրդոյ ապօրէն գործոց հետ, զորս կուզէ օրինաւորութեան ճամբան բերել հասարակաց համձզման վրայ հիմնելով այդ տուրքին հաւաքման ծպահովութիւնը։

Նամակագիրը կրնէ թէ՝ հազիւ տարիէ մ'իվեր ընտրուած թաղ. խորհուրդ մը տասնրուհինգ տարուան հայիշ տալու հրաւիրելը իրաւունք չէ — թաղ. խորհուրդէն 15 տարուան հայիւ չէ ուզած բնաւ առաջնորդը, այո՛, թաղ. խորհուրդը մէկ տարիէ իվեր ընտրուած է, բայց անոր եօթն անդամներէն հինգը՝ նախորդ թաղ. խորհրդոյ անդամներէն են, և ահա՛ ըստ Ազգային կանոնագրին անոր նախորդ պաշտօնավարութեան հաշիւն է որ կպահանջուի իրմէ, զոր թաղ. խորհուրդը մեր ատեն ընդունելութեամբ չուզեր տալ, համարելով թէ հայիւ տալն իրեն նսեմացնելու կ'երթայ։

Կ'ասելու նամակագիրը, թէ «թաղ. խորհուրդը կ'առարկէ ըսելով, Հայր սուրբը ի՞նչ իրաւամբ կամ պաշտօնով կուզէ այդ հայիւը, քանի որ ժողովուրդը առաջնորդ չճանչնար զինքը, թէ արդէն ինքն հայիւ տուած է ժողովրդեան, և այսուհետեւ ալ պատրաստ է տալու եթէ ուզող քանի պարզ անհատ մը։ ի՞նչ անհեթեթ առարկութիւն։ — Հայր սուրբը այն իրաւամբ կամ պաշտօնով կուզէ այդ հայիւը, որովհետեւ վիճակին առաջնորդն է։ Գաւառական վարչութեան նախագահն էս որովհետեւ թաղ. խորհուրդ մը իր պաշտօնավարութեան լրացած չըրաջին համարը պարտի տալ, և եթէ անհատի մը իր հայիւը տալ պատրաստ է եղեր այդ խորհուրդը, որչափ եւս առաջել պարտի տալ զայն ըստ օրինի վիճակի մը վարչութեան և առաջնորդին։ Ինքդէն հայիւ տուած է եղեր ժողովուրդին, ուրբա՞ն տգիտութիւն Ազգային կանոնաց։ Թաղ. խորհուրդ մը իր հայիւը ժողովուրդի՞ն կուտայ թէ վիճակին Գաւառական վարչութեան և առաջնորդին, ժողովուրդը միայն իր դիտողութիւնները կընէ թաղ. խորհրդոյ հայիւոն վրայ, երբ զայս քննող վիճակին Ծնտեսական խորհուրդն այդ հայուեթուղթի տեսակ ժողովրդեան կը կախէ ուրուշեալ պայմանագիր մու, այսպիսի առարկութիւններ հայուետուութենէ անտեղի խուսափանքներ չե՞ն։ Ժողովուրդը զինքը առաջնորդ չը ճանչնար եղեր, առաջնորդը իրենցմէ հայիւ ուզելէ առաջ առաջնորդ կ'ճանչնային, հայիւ ուզածին պէս քանի մը կուսակից անձեր գրգռելով և առաջնորդին պաշտօնանկութիւնը խնդրող հանրագիր մը անցնց ստորագրել տալով Պատրիարքարան զրկելն, որպէսզի թաղ. խորհուրդը հայիւ տալու հարկէն զերծանիչ առաջնորդի պաշտօնանկութիւնն կ'հաստատուի, ժողովուրդը զայն առաջնորդ չճանչնա՞ կ'նչանակէ։ Առաջնորդ մը առաջնորդ է։ նոյն իսկ իրեն դէմ բողոքներ եղած ժամանակ, և պարտական իր առաջնորդական պաշտօնը վարելու մինչեւ որ այդ բողոքները քննուին օրինապէս, և անոր պաշտօնանկութիւնը, կամ պաշտօնէ առժամապէս դադարումը վճռուի Ազգային օրինաւոր իշխանութենէն։ Առաջնորդին նկատմամբ թաղ. խորհրդոյ կողմանէ Պատրիարքարան լոկ բողոքագիր մը ուղղելը՝ այդ խորհուրդը զերծ չկացուցաներ երբէք համաքատ ուքենէ։

(Շարունակություն)

Ամեն դեպքում ինչպես ասացինք, Ռուսաստանի դիրքը Բալկանների հարցում ամենաանբարենպաստն է, ինչպես նաև Ռուսաստանի դիրքը Բալկանների հարցում ամենաանբարենպաստն է։

ԱՅԼԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏԱՄԱՆ

(96)

Ֆ. Ա. ԶԱՐԱՆ

ԿԱՌԼԻՆԳՈՒ

ՀԱՅՈՑԻ ՀՈՒՅՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

Ամենայն ինչ ինձ ասաց Լուսինեն, ինչպես նաև Լուսինեի մայրը, Ալեքսանդրի հանդեպ ունեցած իր սիրուն զգացմունքներն ու ցանկությունները, ինչպես նաև Ալեքսանդրի հանդեպ ունեցած իր զգացմունք